

מדינת ישראל

א' בשבט תשפ"ג
 23 בינואר 2023
 מס' מפעל: 170136
 מס' מפגע: 22918428
 מס' התראה: 2918434
 סימוכין: 100/0052/23

-דואר רשום ובדואר אלקטרוני -

לכבוד	מר [REDACTED]	מר [REDACTED]
מנכ"ל	מנהל אתר פז אשדוד	מנכ"ל
פז בית זיקוק אשדוד בע"מ	פז בית זיקוק אשדוד בע"מ	פז בית זיקוק אשדוד בע"מ
רח' הנפט, ת.ד. 15289, אשדוד	רח' הנפט, ת.ד. 15289, אשדוד	רח' הנפט, ת.ד. 15289, אשדוד

שלום רב,

הנדון: פז בית זיקוק אשדוד בע"מ – סיכום שימוע

סימוכין:

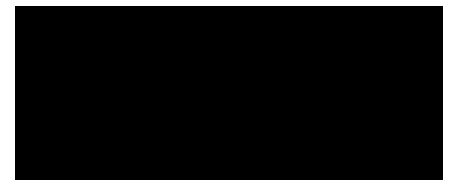
1. פז בית זיקוק אשדוד בע"מ - הפרת הוראות חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008 וזימון להשמעת טענות מיום 26.12.22
2. "מסמך החברה"-מצגת שהוצגה על ידי נציגי פ.ז.א בעת השימוע

בתאריך 15.01.2023 התקיים, במשרדי מחוז דרום, שימוע בעניין פז בית זיקוק אשדוד בע"מ (להלן: "החברה" או "המפעל").

משתתפים מטעם המשרד להגנת הסביבה:

מר אמיר זלצברג- מנהל מחוז דרום.
 ע"ד רוזי אטיס- יועצת משפטית למחוז דרום.
 גב' צפי בן שאול- מנהלת תחום תעשיות.
 גב' שלומית כורם- מנהלת תחום פיקוח במחוז דרום.
 מר גרשון שוורץ- ממונה איכות אוויר.
 מר אביעד שרפי- מרכז איכות אוויר.
 גב' איילת בסקינד-אנקר- מרכזת בכירה פניות ציבור ודוברות

משתתפים מטעם החברה:

משתתפים מטעם איגוד ערים אשדוד חבל יבנה:

גב' רומי אבן דן- מנכ"לית האיגוד
 גב' ברקת בוטוניק-בקמן- מנהלת מחלקת איכות אוויר והתמודדות עם שינויי אקלים

א. רקע:

חברת "פז בית זיקוק אשדוד בע"מ" (ח.פ. 513775163) מנהלת מפעל לזיקוק נפט גולמי ומוצריו. המפעל הינו עסק טעון היתר פליטה על פי סעיף 1.1 ו- 2.1 בתוספת השלישית לחוק אוויר נקי, התשס"ח - 2008 (להלן: "חוק אוויר נקי"), שמהותו מתקני שריפה עם הספק תרמי העולה על 50 מגה -וואט וזיקוק גז ודלק.

לצורך עיסוקו, הוציא המשרד להגנת הסביבה (להלן: "המשרד") ביום 1.12.2014 למפעל היתר פליטה – מספר היתר: 11231 (להלן: "היתר הפליטה 2014"). ביום 18.4.2019 הוציא המשרד למפעל שינוי תנאים בהיתר הפליטה (עדכון מס' 1) (להלן: "עדכון 2019"). ביום 12.9.2021 הוציא המשרד למפעל שינוי תנאים בהיתר הפליטה (עדכון מס' 2) (להלן: "עדכון 2021"). וביום 31.5.2022 הוציא המשרד למפעל היתר פליטה (להלן: "היתר הפליטה 2022").

ממידע המצוי ברשותנו, ומפורט במכתבנו מיום 26.12.22 (סימוכין 1), עולה כי המפעל אינו ממלא אחר הוראות היתר הפליטה 2019 והיתר פליטה 2022 במלואן, דבר המהווה עבירה לכאורה על הוראות חוק אוויר נקי.

לאור האמור לעיל, ביום 12.01.22 זומנו נציגי החברה להשמיע טענותיהם טרם קבלת החלטה סופית בעניין.

ב. מהלך השימוע:

1. מנהל המחוז הציג את המשתתפים, וידא כי נציגי החברה קיבלו את מכתבנו מיום 26.12.22, הבהיר כי למשרד סמכויות שונות כמפורט במכתבנו, וכי המשרד שוקל נקיטה באמצעים לרבות המלצה לפתיחה בחקירה, הוצאת צווים לפי חוק אוויר נקי והטלת עיצום כספי.

2. מנהל המחוז סקר את העובדות בקצרה תוך שהוא מחלק את ההפרות ל-4 נושאים:

- א. חריגות בריכוזי ה-TOC שנמדדו בדיגומי פתע שנערכו בארובת ה-VRU בחודשים פברואר ומאי 2022
 - ב. חריגות בריכוזי ה-CO שנמדדו בארובת ה-S154 בדיגום פתע שנערך באוגוסט 2022 על ידי המשרד ובדיגום תקופתי שערך המפעל ביוני 2022
 - ג. חריגות מהערך החצי שעתי ומהערך היממתי עבור המזהם SO₂ שנמדדו בניטור הרציף בארובה של מתקן S154 בין התאריכים 8-13.9.22
 - ד. אירועים מתועדים של פליטת עשן שחור נראה לעין מהלפיד עליהם התקבלו גם תלונות ופניות מהציבור.
- מנהל המחוז ציין כי בחלק מההפרות המתוארות מדובר בהפרות חוזרות משנים קודמות וביקש את התייחסות נציגי החברה.

ה. גב' [REDACTED] הציג מצגת ובה התייחסות החברה (להלן: "מסמך החברה").

ו. בהתייחס לחריגות בריכוזי ה-TOC שנמדדו בדיגומי פתע שנערכו בארובת ה-VRU בחודשים פברואר ומאי 2022 טענו נציגי המפעל כי בהיתר הפליטה קיימת דרישה מנחה להשבת בנזין (טיפול במקור) ודרישה נוספת לעמידה בערכים מחמירים בריכוזי ה-TOC וכי שתי הדרישות יחד לא ניתנות ליישום בטווח זמנים קצר ודורשות הערכות הנדסית ארוכות טווח.

ז. נציגי המפעל עדכנו כי על מנת לעמוד בדרישות התקן העומד על 500 מ"ג/מק"ט בטווח הקצר הם נקטו באמצעים הבאים:

[REDACTED]

מדינת ישראל

המשרד להגנת הסביבה

الوزارة لحماية البيئة
Israel Ministry of Environmental Protection

מנהל מחוז הדרום

-3-

- ח. בטווח הארוך, מחכים נציגי החברה להצגת פתרון הנדסי שיתקבל בעוד כחודש/חודשיים ואז יפעלו להוציאו לפועל לטובת עמידה בערך הסף. עוד ביקשו להפסיק את פעילות מתקן ה-VCU המשמש כיום כפתרון ביניים משלים לפעילות ה-VRU. בנוסף עדכנו נציגי החברה כי המתקן לא יודע להתמודד עם המתאן בבניין והם מנסים להתמודד עם הבעיה ברמה התהליכית. עוד עדכנו כי בבדיקות המעבדה שערכו לתזקיקים שונים לא נמצא מתאן אך זה התגלה ברכיב הגזי הנפלט לאוויר. עם זאת ציינו כי גם בהפחתת רכיב המתאן בגזי הפליטה- הם עדיין לא עומדים בערך הסף שנקבע בהיתר הפליטה.
- ט. גב' רומי אבן-דגן שאלה האם העלו נציגי החברה את הקושי לעמוד בערך הסף עבור TOC מארובת מתקן ה-VRU בעת כתיבת היתר הפליטה והדיונים בנושא בשנת 2019. מר [REDACTED] השיב כי עשו זאת בעבר אך כעת אינם מתווכחים על הערך ומתמקדים בעבודה לעמידה בערך הנדרש. פנו לספק ונתנו לו הגדרה של מתקן וערכי יעד ורק לאחר ההפעלה התברר שאין אפשרות לעמידה בערכים.
- י. בהתייחס לחריגות בריכוזי ה-CO שנמדדו בארובה S154 בדיגום פתע שנערך באוגוסט 2022 על ידי המשרד ובדיגום תקופתי שערך המפעל ביוני 2022, הסבירה נציגת המפעל כי המתקן הוקם ב-2007 ולפיכך לא תוכנן ולא נדרש בעבר לעמוד בערך CO אלא רק בעדכון היתר הפליטה מ-2019 בו נקבע לו ערך סף של 100 מ"ג / מ"ק"ת.
- יא. עם קבלת תוצאות הדיגום החורגות, המפעל ביצע פעולות רבות לצורך עמידה בערך הפליטה החדש לרבות החלפת מבערים בתנור הראקציה שהביא לשיפור בערכי CO. על אף השיפור עדיין קיים חוסר יציבות בערך פליטת CO ואינם מצליחים להגיע באופן יציב לערך הנדרש.
- יב. מר [REDACTED] ציין כי נציגי המפעל ממשיכים לנסות לייצב ולשפר את התהליך בכדי להגיע לערך הנדרש ובוחנים הורדת אחוז החמצן זאת למרות שהתנור לא תוכנן לכך.
- יג. מר [REDACTED] ציין כי היה בעבר בדיונים עם המשרד לגבי ערך הסף ל-CO, אך הם אינם מתנגדים לו. עוד ציין כי בכל מקרה אין כוונה שמתקן S155 יחליף אותו והמתקן הנוכחי יושבת אלא שיעבדו יחד- אחד בספיקה נמוכה קבועה והשני כגיבוי.
- יד. בהתייחס לחריגות מהערך החצי שעתי ומהערך היממתי עבור המזהם SO₂ שנמדדו בניטור הרציף בארובת S154 בין התאריכים 13.9.22-8 ציינה גב' [REDACTED] כי ההשערה היא שמקור החריגה הינו בכשלים שהתגלו בקו אמין ומדובר בתקלה מאוד נדירה. המפעל ביצע תחקיר בתאריך 26.10.2022 ודיווח למשרד. בהמשך לתחקיר, יושמו כל המלצותיו לרבות החלפת הקו שכשל במתקן האמין במלואו.
- טו. מנהל המחוז שאל מתי דיווח המפעל על התקלה ביחס לגילויי החריגות. נציג המפעל השיב כי לקח להם זמן להבין את הבעיה וכי בשלב הראשון חשבו כי הבעיה היא אנלייזר תקול שהוביל למדידה לא נכונה. מר שוורץ טען כי הוא ב-5.9.22 ראה אינדיקציה ראשונה על ערכים חורגים והודיע למפעל באותו יום. תגובת המפעל התקבלה רק כעבור שבוע. גב' [REDACTED] ציינה שהיא לא זוכרת בדיוק את לוח הזמנים ותבדוק אצלה במיילים ובהתכתבויות. מנהל המחוז הבהיר כי בכל מקרה ובאופן כללי הציפיה, וגם הדרישה בהיתר הפליטה, מהמפעלים היא להודיע ולהתריע ראשונים על כל חריגה מערך פליטה או תקלה. מר [REDACTED] ציין כי בדיוק לטובת עניין זה שכרה החברה את חברת אינוורו מאנג'ר- לצורך מעקב אחר ההתראות ועדכון על כל חריגה. עוד תהה מנהל המחוז מדוע, גם לאחר גילוי התקלה, נמשכו החריגות עד ליום ה-14.9.22. מר [REDACTED] השיב כי לקח זמן לתקן.
- טז. בהתייחס לאירועים מתועדים של פליטת עשן שחור נראה לעין מהלפיד טענו נציגי החברה כי לטענתם ולאחר בדיקת מספר סרטונים נראה שבסיס הנתונים אינו נכון וניתן לראות במספר קטעי זמן שצוינו בטבלה המצורפת לשימוע כי אין עשן נראה לעין כלל. גב' [REDACTED] הקרינה סרטון קצר בו הציגה את טענתה על העדר עשן שחור. מר שוורץ לא הסכים עם קביעתה.
- יז. מנהל המחוז ציין כי עד לבחינה נוספת של הסרטונים, נתרכז בשני האירועים בהם אין ויכוח לגבי הימצאותו של עשן נראה לעין מהתאריכים 25.8.22 ו-12.9.22.

4/...

Amirz@sviva.gov.il

08-6264000

רחוב התקווה 4
באר שבע 8410102

מדינת ישראל

המשרד להגנת הסביבה

الوزارة لحماية البيئة
Israel Ministry of Environmental Protection

מנהל מחוז הדרום

-4-

יח. בהתייחס לאירועים שתועדו בתאריכים אלה אמר מר [REDACTED] שהם לא מתכחשים אליהם וכל אחד מהם התרחש בגלל טעות אנוש נקודתית: באירוע שהתרחש באוגוסט, בשלב הפעלת המתקן, בגלל טעות אנוש, היו בקרי טמפרטורה בברז הזנת הזינה שהיו במצב משונק והמתקן קיבל "בוסט" של זינה שגרם לעשן השחור. באירוע בספטמבר ארעה תקלת חשמל ועובד הסיט את המפסק הלא נכון. מסקנות תחקירי האירועים יושמו והפקת הלקחים כללה חידוד נהלים, הוספת סעיפים לצ'ק ליסט להפעלה מחודשת של מתקן וסימון טוב יותר של הרכיבים החשמליים.

יט.

שני הפרויקטים הושלמו במהלך חודש [REDACTED] כי פרויקטים אלו לא היו מונעים את אירועי העשן השחור דצמבר. עם זאת, לשאלת מנהל המחוז, ציין מר [REDACTED] מהתאריכים 25.8.22 ו-12.9.22.

כ. גב' אבן דנן ציינה כי לשיטתנו אין אירוע שקורה רק בגלל טעות אנוש בלבד. תקלת אנוש אמורה להיות מגובה - על ידי המערכת וכראיה לטענתה ציינה כי אכן הוכנסו שיפורים ושדרוגים כחלק ממסקנות התחקיר.

ג. סיכום והחלטה:

1. משרדנו רואה בחומרה רבה את ההפרות, כפי שפורטו לעיל.
2. המשרד רשם בפניו את טענותיהם של נציגי החברה, כמפורט לעיל וכמפורט בסימוכין 2.
3. ההפרות שפורטו במכתבנו ובמהלך השימוע חולקו ל-4 נושאים שונים שכל אחד מהם כולל בתוכו כמה אירועים:
 - ריכוזי TOC חורגים בארובת VRU בדיגומי ארובה
 - ריכוזי CO חורגים בארובה 154 בדיגום ארובה
 - ריכוזי SO2 חורגים בארובה 154 בנתוני ניטור רציף
 - אירוע פליטות עשן נראה לעין מלפיד המפעל
4. בהתייחס לריכוזי TOC חורגים בארובת VRU, אמנם הועלתה טענה לגבי התקן שנקבע בהיתר הפליטה אך בסופו של דבר הערך מופיע בהיתר והוא שריר וקיים ואף החברה ציינה שאינה מתנגדת לו. מהמידע המצוי במשרדנו קיימת הפרה נמשכת של הערך ללא אופק או לוח זמנים סביר וידוע להסדרה ולעמידה בערכים.
5. בהתייחס לריכוזי CO חורגים בארובה 154 בדיגום ארובה, נערך שיפוץ ונרשם שיפור בערכים, אך עדיין אין יציבות בתוצאות ואין עמידה רציפה בערך שנקבע בהיתר הפליטה. גם במקרה זה - מהמידע המצוי במשרדנו קיימת הפרה חוזרת ונשנית של חריגה מערכי הפליטה שנקבעו לארובה, ללא אופק או לוח זמנים סביר וידוע להסדרה ולעמידה בערכים.
6. בהתייחס לריכוזי SO2 חורגים בארובה 154 בנתוני ניטור רציף צוין שמדובר בתקלות נדירות. בנוסף, היה פער בעניין לוחות הזמנים, הגורם המדווח ומועד הדיווח, ובכל מקרה גם לאחר מועד גילוי התקלה נמשכו החריגות עוד מספר ימים. גם במקרה זה (ריכוזי SO2 חורגים בארובה 154 בנתוני ניטור רציף) המחוז קיים בעבר הליכי אכיפה מנהליים מול המפעל.

5/...

Amirz@sviva.gov.il

08-6264000

רחוב התקווה 4
באר שבע 8410102

מדינת ישראל

המשרד להגנת הסביבה

الوزارة لحماية البيئة
Israel Ministry of Environmental Protection

מנהל מחוז הדרום

-5-

7. בהתייחס לאירועי פליטות עשן נראה לעין מלפיד המפעל- התאריכים עליהם אין הסכמה ייבדקו על ידינו שנית. לגבי התאריכים בהם אין ספק והמפעל לא התכחש אליהם, נטען על ידי המפעל כי מדובר בטעויות אנוש. טעויות אנוש אכן קיימות ולא תמיד ניתן למנוע אותן אך על המפעל היה לנקוט במנגנונים נוספים (כגון נהלים או פרקטיקות) כדי למזער ההתרחשויות של טעויות אלו. הדבר נכון במיוחד לאור החזרתיות של אירועי העשן בתקופה זו.
8. לאור האמור לעיל ולאור העובדה שהפרות אלו נמשכות או חוזרות על עצמן, הח"מ שוקל נקיטה באמצעים העומדים לרשות המשרד, לרבות המלצה על הטלת עיצום כספי מכוח חוק אוויר נקי.

רשמה:
שלומית כורם

ב ב ר כ ה,

אמיר זלצברג
מנהל המחוז

העתקים:
משתתפים

העתקים פנימיים:
מר יצחק בן דוד – סמנכ"ל בכיר לאכיפה, המשרד להגנה"ס, ירושלים
מר יוסי בר- מנהל המשטרה הירוקה, המשרד להגנה"ס, ירושלים
ד"ר צור גלין- רא"ג איכות אוויר, המשרד להגנה"ס, ירושלים
מא אלון סטמלר – אגף איכות אוויר, המשרד להגנה"ס, ירושלים

העתקים חיצוניים:
ד"ר יחיאל לסרי – ראש עיריית אשדוד
מר אילן בן עדי – מנכ"ל עיריית אשדוד

Amirz@sviva.gov.il

08-6264000

רחוב התקווה 4
באר שבע 8410102